

В. П. Пантелєєв,
*доктор економічних наук, професор,
декан економіко-статистичного факультету,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

ВИРШЕННЯ ПРОБЛЕМ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ У РЕЗУЛЬТАТАХ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ

Економічні реалії сучасної України потребують кваліфікованих управлінців. До них належать професіонали з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Ефективне проведення такої діяльності передбачає виконання угоди, в якій однією стороною є іноземна юридична особа, а змістом операцій стають експорт або імпорт товарів, послуг, робіт, а також результати інтелектуальної діяльності або права на їх використання. Бізнес-аналітика як мистецтво розподілу понять та потім поєднання цих понять у процесі синтезу в умовах геоekonomіки зумовлює вивчення та порівняння фахівцями ефективності всього комплексу тенденцій просування товарів, збуту, генерування висновків про необхідність змін існуючих напрямів діяльності, а також запровадження нових та відмова від неефективних напрямів діяльності тощо. Потреба у таких фахівцях зумовлена розширенням та поглибленням ділових зв'язків України з іноземними партнерами, створенням груп підприємств та спільних підприємств, а також тим, що дедалі більше українських підприємств мають зовнішньоекономічні відділи.

Основою для дослідження стали результати анкетування студентів 1 курсу Національної академії статистики, обліку та аудиту (НАСОА) за спеціальностями “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” та “Економічна кібернетика”. Студентам були задані запитання, на які передбачалися 5 варіантів відповіді, в т. ч. варіант студента. Було отримано відповідей від більш ніж 20 студентів денної форми навчання. Анкетування проводилося у вересні 2015 року.

Велике значення має мотивація студентів до використання сучасних підходів до освіти як запоруки отримання знань з “економіки майбутнього”. На запитання “Чому Ви обрали спеціальність “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності?” варіант про те, що це престижна професія і що студент давно вирішив стати економістом-міжнародником, отримав рівну кількість відповідей – 45% від загальної кількості. Один зі студентів заявив, що він довірився найкращим друзям.

У відповідях на питання “Чому Ви поступили саме до НАСОА?” значна кількість студентів висловила сподівання щодо отримання обраної спеціальності: саме тут є можливість здобути спеціальність “Менеджер зовнішньоекономічної діяльності” (45%), в цій Академії найбільш кваліфіковані викладачі (35%); відповіді “це один із недорогих вишів Києва” та “тут навчається мій друг” дали по 10% студентів.

На запитання “Чи вплинули на Ваш вибір батьки?” у відповідях переважає самостійний вибір студентів, тобто “ні” (100%).

На запитання “Що Ви очікуєте отримати після закінчення Академії за обраною спеціальністю?” багато студентів (46%) відповіли “престижну роботу”; варіанти щодо особистої фінансової стабільності та перспективи реалізації своїх амбітних намірів були однаково привабливими для 27% студентів. У відповідях на запитання про основні джерела інформації про Академію переважають “Internet” (82%), а також “поради знайомих, що навчалися у НАСОА” (18%).

На запитання “Чим Вас приваблює професія менеджера зовнішньоекономічної діяльності?” значно випередив інші варіанти відповіді про високу соціальну значущість професії (54%), на комфорті умови праці менеджера вказали 28%, а на вибір професії з високою та стабільною оплатою праці – 18%. На запитання “У чому, на Вашу думку, запорука успіху професіонала-менеджера зовнішньоекономічної діяльності?” майже половина першокурсників дала відповідь “професійні знання та навички” (45%), іншими популярними варіантами відповіді були “постійне підвищення кваліфікації” (27%), “вміння працювати у команді” (18%), “аналітичний склад розуму” (10%).

Головним у студентському житті, на думку першокурсників-менеджерів зовнішньоекономічної діяльності, є розвиток себе як особистості (63%), знайомство с цікавими однолітками (27%) та освоєння “модної” професії (10%).

Економічна кібернетика – це нова галузь науки і практики, яка займається застосуванням методів кібернетики до економіки і охоплює терію економічних систем і моделей. Студенти, які навчаються за такою спеціальністю, оволодівають сучасною інтелектуальною професією, яка дозволяє розробляти науково обґрунтовані управлінські рішення на основі застосування економіко-математичних методів і технологічних засобів їх реалізації у вигляді алгоритмів, програм, моделей та інформаційних технологій.

Підставою для такого висновку стали результати анкетування студентів першого курсу НАСОА за спеціальністю “Економічна кібернетика”. Студентам було задано 10 запитань, на які передбачалися від 3 до 9 варіантів відповіді, в т. ч. варіант студента. Відповіді отримано від всіх студентів денної форми навчання.

У відповідях на запитання “Чому Ви обрали спеціальність “Економічна кібернетика?” переважав варіант про те, що студент давно вирішив стати економістом-кібернетиком (80%); що все це вийшло спонтанно (20%). На запитання “Чому Ви вступили саме до НАСОА?” переважним був також варіант про “власний вибір” студента (40 %); про поради батьків, друзів та рекламу ВНЗ повідомили по 20% студентів. Один студент побачив у професії “економічна кібернетика” свою перспективу у майбутньому.

Що стосується дисциплін, які студенти вивчали у першому семестрі, то респонденти віддавали перевагу таким дисциплінам: інформатика та

комп'ютерна техніка (100%) (що закономірно, бо саме на інформаційних науках базується кібернетика); трішки менше студентів згадали про основи економічної науки, математику та фізичне виховання, далі йдуть історія та іноземна мова.

Серед видів студентської активності лідирують навчальна та науково-дослідницька робота (по 40%), до самостійній діяльності схильні 20%; першокурсники мають індивідуальну позицію щодо громадської діяльності. На першому курсі у студентів домінує навчання.

Водночас своєю метою майбутні кібернетики бачать високий рівень магістра (80%), рівень бакалавра (20%); але найвищий освітньо-науковий рівень не зацікавив студентів. У студентському житті більше половини студентів головним вважають власний розвиток як особистості; 20% чекають на знайомство із цікавими однолітками та можливість власного дозвілля. Гарантією успіху фахівця з економічної кібернетики більшість студентів бачить у аналітичному складі розуму, їм поступаються професійні знання і навички.

Рівень інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу Академії як достатньо високий та середній оцінили 40% студентів, для 20% він є дуже високим. Що стосується забезпечення навчання бібліотечним фондом, студенти зазначають підручники з математики, економіки, філософії, англійської мови; на думку практично кожного, книжки з бібліотеки допомагають першокурсникам готуватися до семінарів. У анкетах дається висока оцінка ступеня організації навчального процесу в Академії та самої Академії як потужного ВНЗ. Студенти вважають, що в Академії інформативні лекції, дуже цікаві викладачі, викладачі добре володіють своїм предметом і мають високий рівень кваліфікації, вміють спілкуватися зі студентом, просто – “хороші викладачі та цікаві лекції”.

У відповідях студентів першого курсу переважає прагматичний підхід самодостатньої особистості із високою мотивацією та достатнім ступенем впевненості у гарантованому працевлаштуванні після отримання диплому ВНЗ: майбутній фахівець свідомо високо оцінюючи свій початковий рівень підготовки до навчання у ВНЗ, за власним вибором поставивши задачу досягти рівня магістра з “менеджменту зовнішньоекономічної діяльності” та “економічної кібернетики”, приділяє увагу насамперед провідним дисциплінам за майбутнім фахом (інформатика, програмування та іноземна мова), розраховуючи на достатню власну самоорганізацію, віддає перевагу самостійній діяльності у навчанні, планує розвивати себе як особистість, бачить своїм пріоритетом вміння працювати в команді та професійні знання й навички.